

İstanbul Üniversitesi 23 Ekim 2011 Van-Erciş Depremi Teknik İnceleme Ön Raporu

23 Ekim 2011 tarihinde Van'da meydana gelen depremin ardından İstanbul Üniversitesi Doğal Afetler Arama ve Kurtarma Ekibi (İSÜDAK) ile birlikte İnşaat Mühendisliği Bölümü ve Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı'nca oluşturulan Teknik İnceleme Heyeti, 23 Ekim Pazar akşamı İstanbul Üniversitesi Avcılar Yerleşkesi'nden hareket etmiş ve 24 Ekim Pazartesi akşamı depremden etkilenen Erciş ilçesine varmıştır.

Teknik inceleme heyetimiz, Van'ın Erciş ilçesindeki Kriz Merkezi'nce verilen görev gereği İSÜDAK birimiyle birlikte Vanyolu Caddesi'nde bulunan 6 katlı Sevgi Apartmanı'nda arama ve kurtarma çalışmalarına katılmıştır.

Arama kurtarma çalışmalarını müteakiben heyetimiz Salı sabahı Erciş ilçesinde saha çalışmalarına başlamıştır. Depremden etkilenen binalar üzerinde yapılan incelemeler sonucunda, hasarlı binaların genelinde beton kalitesinin düşük, betonarme donatı detaylarının hatalı ve işçilik kalitesinin kötü olduğu görülmüştür. Özellikle betonarme elemanlarda elenmemiş dere kumu kullanıldığı ve kullanılan agreganın nizami olmadığı tespit edilmiştir. Malzeme içerisinde bulunan agrega boyutlarının 10 cm'ye varan değerlere ulaştığı ve kabul edilen sınırının çok üzerinde olduğu görülmüştür. Benzer kusurların 1 Mayıs 2003 Bingöl Depremi'nde hasar gören binalarda tespit edilen kusurlarla büyük oranda benzerlikler gösterdiği belirlenmiştir.

Özellikle hasarlı binalar, Vanyolu Caddesi, Kışla Caddesi ile ilçe merkezinde Alkanat, Tekevler, Tugay ve Zeylan caddelerinin bulunduğu bölgelerde yoğunlaşmaktadır. Yıkılan binaların önemli bir kısmı toptan göçme durumunda olup diğer ağır hasarlı binalarda ise genellikle zemin üstündeki ilk iki katın yıkılarak kısmen göçtüğü ve yüksek tehlike arz ettiği gözlenmiştir. Bazı binalarda ise ara katların yıkıldığı görülmüştür. Ağır hasar görmeyen bazı binalarda ise usulüne uygun inşa edilmeyen çatı kalkan duvarlarının devrilerek çevresine zarar verdiği, can ve mal güvenliğini tehdit ettiği bir kez daha saptanmıştır.

Heyetimiz, İSÜDAK ekibiyle birlikte, Van'a bağlı köylerde İstanbul Üniversitesi Van Depremi Yardım Kampanyası kapsamında toplanan yardım malzemelerinin dağıtımına ve eş zamanlı olarak köylerde teknik incelemelerine devam etmektedir. Güveçli, Dağönü ve Alaköy'de yapılan gözlemlerde; geleneksel tarzda inşa edilmiş ağırlıklı olarak tek katlı olan kerpiç binaların büyük bir kısmının tamamen yıkıldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda, özellikle köylerde büyük bir barınma sorunu bulunmaktadır. Çadır tedarikinin ilk etapta yeteri seviyede gerçekleşmediği, ısınma ve giyim ihtiyacının olduğu da gözlenmiştir.

Yukarıdaki tespitler halen afet bölgesinde olan ekibimizin ilk gözlemleri olup, detaylı bir inceleme raporu hazırlanarak ileriki tarihlerde kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Saygılarımızla, 25 Ekim 2011.

Yard. Doç. Dr. Erdem DAMCI, İ.Ü. Müh. Fak. İnşaat Mühendisliği Bölümü
Araş. Gör. Dr. Gebrail BEKDAŞ, İ.Ü. Müh. Fak. İnşaat Mühendisliği Bölümü
Araş. Gör. Rasim TEMUR, İ.Ü. Müh. Fak. İnşaat Mühendisliği Bölümü
Dr. Barış SAYIN, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı